

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

ZP-KNPS.431.6.14.2018.KJ

Wrocław, dnia 28 maja 2018 r.

Pani
Magdalena Międzybrocka
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Złotym Stoku

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 26 - 27 marca 2018 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotym Stoku, pl. A. Mickiewicza 1, 57-250 Złoty Stok, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 26 marca 2018 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 18 grudnia 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2018 r.

Jednostką kieruje Pani Magdalena Międzybrocka zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka od dnia 15 maja 2015 r. (w okresie 2.02.2009 r. - 30.04.2015 r. ww. była zatrudniona w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ziębicach).

Pani Magdalena Międzybrocka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 16 maja 2018 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Złotym Stoku w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników

jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- kierowania do domu pomocy społecznej, ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

W okresie objętym kontrolą Kierownik Ośrodka, na podstawie Zarządzenia Burmistrza Złotego Stoku Nr 88/2015 z dnia 19.05.2015 r. wydawał decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 6, 7, 8, 9, 15, 16a ustawy nie były realizowane bowiem jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości

- uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
 - opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9),
 - sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
 - pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).

Na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy do zadań własnych gminy należy prowadzenie i zapewnianie miejsc w mieszkaniach chronionych. Z wyjaśnień Kierownika wynika, że Gmina Złoty Stok obecnie nie prowadzi mieszkań chronionych ze względu na brak zasobów mieszkaniowych spełniających określone standardy dot. mieszkań chronionych, małą liczbę mieszkańców oraz niewielki budżet.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 1 dotyczącego przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1) i zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formy pomocy.

Gmina na swoim terenie nie prowadzi domu pomocy społecznej i ośrodka wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3 ustawy). Kierownik wyjaśnił, że osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej lub skierowania do ośrodka wsparcia kierowane są do placówek odpowiedniego typu zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania.

W okresie objętym kontrolą Gmina nie realizowała projektów socjalnych (art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy), bowiem jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka nie było potrzeb w tym zakresie.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6).

Zadanie dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną (art. 18 ust. 1 pkt 4 ustawy) nie było realizowane, gdyż jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie było takich zdarzeń.

Gmina nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika Ośrodka, osoby z zaburzeniami psychicznymi wymagające opieki kierowane są do domów pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zakładów opiekuńczo-leczniczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jak najbliższej miejsca zamieszkania.

Zadanie z art. 18 ust. 1 pkt 7 dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a oraz zadanie z art. 18 ust. 1 pkt 8 dotyczące przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie złożono wniosków na ww. formy pomocy.

Zadanie dotyczące wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (art. 18 ust. 1 pkt 9) nie było realizowane, gdyż, jak wyjaśnił Kierownik Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynął żaden wniosek o taką formę pomocy.

W Gminie Złoty Stok zadanie wskazane w art. 110 ust. 5 ustawy, dotyczące wytaczania powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy, nie było realizowane, ponieważ, jak zapewnił Kierownik Ośrodka, nie było potrzeb w tym zakresie.

Ośrodek nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy), jednakże jak zapewnił Kierownik Ośrodka, pracownicy socjalni udostępniali klientom druki, pomagali w ich wypełnianiu i udzielali wszechstronnych informacji w tym zakresie.

Kierownik OPS w Złotym Stoku składał Radzie Miejskiej coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Kierownik OPS w Złotym Stoku spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą Pani [imię] nie posiadała wymaganych kwalifikacji zawodowych. W dniu 22.05.2018 r. ukończyła studia wyższe magisterskie na kierunku praca socjalna, które zgodnie z art. 116 ust. 1 pkt 2 ustawy uprawniają do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywało 3 pracowników socjalnych terenowych zatrudnionych w OPS, w tym Pani [imię], która w tym okresie nie posiadała kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. W związku z powyższym nie przysługiwał jej dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł miesięcznie. W aktach osobowych znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie przedmiotowego dodatku oraz podpisane zakresy obowiązków, z których wynikało, iż pracownicy realizują pracę socjalną w terenie i przeprowadzają rodzinne wywiady środowiskowe.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje obszar Gminy Złoty Stok zamieszkały przez 4 481 mieszkańców (stan na 31.12.2017 r.), w tym 256 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Złotym Stoku na dzień kontroli zatrudnionych było, w pełnym wymiarze czasu pracy, 3 pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną, w tym Pani [imię], bez kwalifikacji do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

W przypadku OPS w Złotym Stoku powyższy wskaźnik od dnia 23.05.2018 r. jest spełniony w stosunku do liczby mieszkańców Gminy.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 () decyzją Nr OPS/ŚOZ/2/2017 z dnia 21.04.2017 r. na wniosek strony z dnia 7.04.2017 r. prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznano na okres 90 dni od dnia 23.03.2017 r., tj. od dnia przyjęcia strony do szpitala.

Zgodnie z art. 54 ust. 4 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego, na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji (...) przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym (art. 54 ust. 7).

2. W aktach sprawy nr 2 brakowało oświadczenia strony o wysokości dochodów uzyskanych w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku, w tym dochodów osiągniętych z ewentualnych prac dorywczych. Przyjęto, że strona w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku nie osiągnęła żadnego dochodu.

W analizowanych sytuacjach należało skorzystać z uprawnienia wynikającego z art. 107 ust. 5 ustawy, zgodnie z którym pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy może domagać się od osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc złożenia oświadczenia o dochodach i stanie majątkowym.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 1 strona nie pokwitowała odbioru decyzji Nr OPS/214000/17/000353 z dnia 24.12.2017 r.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań

formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- zatrudnienie na stanowisku pracownika socjalnego osoby nieposiadającej wymaganych ustawą kwalifikacji zawodowych uprawniających do wykonywania zawodu pracownika socjalnego,
- przyznanie dodatku 250 zł osobie bez wymaganych kwalifikacji zawodowych,
- brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych,
- błędne ustalanie początku uprawnienia do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- brak oświadczenia strony o uzyskanych dochodach w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku w sprawie dotyczącej potwierdzania uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- brak potwierdzenia odbioru przez stronę decyzji administracyjnej dotyczącej ustalenia odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Na stanowisku pracownika socjalnego zatrudniać osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego wskazane w ustawie o pomocy społecznej.

Podstawa prawna: art. 116, art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Dodatek do wynagrodzenia 250 zł przysługujący pracownikowi socjalnemu, do którego obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku, wypłacać tylko zatrudnionym pracownikom socjalnym posiadającym wymagane ustawą o pomocy społecznej kwalifikacje do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. W przypadku pracownika nieposiadającego uprawnień do wykonywania zawodu, kwotę wypłaconego w 2017 r. dodatku w łącznej wysokości 2 792 zł uznać należy za dotację udzieloną z budżetu państwa i wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem. W związku z powyższym podlega ona zwrotowi do budżetu państwa wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych.

Podstawa prawna: art. 121 ust 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.), art. 169 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.
3. Podjąć działania zmierzające do realizacji zadania własnego gminy o charakterze obowiązkowym dotyczącego prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).

Termin wykonania: 31.10.2018 r.
4. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przyznawać na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia na okres 90 dni od dnia złożenia wniosku lub w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym - dnia udzielenia świadczenia - chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 4 i 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1938 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.
5. W celu ustalenia faktycznej sytuacji dochodowej osoby bezrobotnej przyjmować oświadczenia o dochodach z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

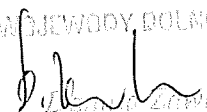
6. Decyzje administracyjne doręczać stronom za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej, dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1769 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Gminy Złoty Stok

2.a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

WZ/40. E. Z
Ewelina Zygmunt

